

2023

Raport

privind evidențierea modului de înregistrare a dosarelor în aplicația Ecris din perspectiva implementării datelor care au impact asupra punctajului de complexitate a cauzelor în materie penală

Preambul. Prin Ordinul nr. .... aprilie 2023 al Inspectorului-șef s-a dispus completarea Raportului de control dispus prin Ordinul Inspectorului-șef nr. 125/30 septembrie 2022, urmând a se verifica evidențierea modului de înregistrare a dosarelor în aplicația ECRIS prin raportare la normele legale și regulamentare, din perspectiva implementării datelor care au impact asupra punctajului de complexitate a cauzelor în materie penală.

Verificările s-au desfășurat în perioada 02 – 22 mai 2023 și a vizat perioada de la 1 ianuarie 2021 la zi a tuturor curților de apel și a instanțelor arondate inclusiv cele militare, de o nouă echipă de control constituită din inspectorii judiciari rdonator) și .....cadrului Direcției de Inspecție pentru Judecători.

Capitolul I – Constatări

1. Aspect introductiv

Sistemul de determinare a gradului de complexitate a cauzelor a fost stabilit la nivel național pentru prima dată la nivelul anului 2007, prin intermediul Hotărârilor nr. 830 și nr. 830/A ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, modificate ulterior prin Hotărârea nr. 609 din 7 iunie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, a cărei aplicare a fost suspendată prin Hotărârea nr. 945/6 septembrie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, motivul suspendării fiind identificarea de către Ministerul Justiției – Direcția Tehnologia Informației - a modalității tehnice de adaptare a aplicației ECRIS la noul algoritm de calcul al complexității unui dosar.

Conform acestei ultime hotărâri formula de calcul a complexității este următoarea: [complexitatea obiectului principal] + [(complexitatea obiectelor secundare) x 50%] + [(complexitatea obiectului principal)x(numărul părților) x 10%] + [(complexitatea obiectului principal) x (numărul volumelor) x 20%]+[(complexitatea obiectului principal) x (numărul martorilor ce depășește

minimul de 10) x 10%]. În cazul căilor de atac, la complexitatea preluată de la instanțele care au pronunțat hotărârea atacată, se va adăuna 20% x numărul apelurilor/recursurilor(minim două).

Ulterior au fost adoptate de Ministerul Justiției - Direcția Tehnologia Informației noi algoritmi de calcul al complexității, ultimul fiind Patch-ul v 4.5.1.66 care a devenit aplicabil începând cu data de 17.03.2023.

Din analiza documentației transmise de către toate curțile de apel și instanțele arondate au fost reținute o serie de *constatări faptice* privind practica instituțională cu relevanță pentru obiectivele controlului, după cum urmează:

a) În ceea ce privește practică administrativă și managerială diferită în privința necesității de reglementare internă a măsurilor de aplicare a Hotărârii nr. 609/2016 a Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, o parte dintre instanțe nu au adoptat proceduri interne cu privire la modalitatea de operare în sistemul informatic ECRIS în privința introducerii factorilor care determină gradul de complexitate al cauzelor (Curtea de Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău).

Pe de altă parte, la nivelul altor instanțe a fost identificată nevoia reglementării interne a acestor măsuri (Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Suceava sau Tribunalul Brașov), inclusiv pentru echilibrarea volumului de muncă prin prisma complexității dosarelor (Tribunalul Sibiu a stabilit neatașarea dosarelor de fond la dosarele având ca obiecte, printre altele, revocarea/anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere, revocarea/anularea amânării executării pedepse, Curtea de Apel Suceava a stabilit în ceea ce privește completurile de apel o limită de repartizare a dosarelor nou intrate la 180 puncte de complexitate și 20 dosare).

Adoptarea unor reglementări este necesară atâta vreme cât prin astfel de proceduri este asigurată adoptarea unei modalități unitare de lucru în vederea alocării gradului de complexitate corespunzător fiecărui dosar înregistrat în ECRIS.

De menționat este faptul că Tribunalul Brașov a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii comunicarea unui punct de vedere referitor la modalitatea de înregistrare în sistemul informatic ECRIS a numărului de volume al dosarelor în vederea calculării complexității.

În conformitate cu Nota Direcției resurse umane și organizare și Punctul de vedere al Serviciului informatică și statistică judiciară, însușite de Comisia nr. 2 - Judecători - Resurse umane și organizare, în ședința din data de 24 noiembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a comunicat, printre altele, că trebuie făcută distincția între volumele dosarului de instanță și volumele dosarului de urmărire penală.

În ceea ce privește modalitatea de reglementare internă a măsurilor privind înregistrarea cauzelor în ECRIS cu evidențierea factorilor de stabilire a complexității, aceasta este diferită atât sub aspectul actului de organizare internă, cât și a entității decidente. Astfel, se observă că au fost adoptate ordine de serviciu, hotărâri de colegiu, decizii ale președintelui de instanță ori ale vicepreședintelui, după caz.

La Curtea de Apel Brașov, a fost adoptată în anul 2017 o procedură de lucru privind modalitatea de înregistrare în aplicația Ecris a tuturor criteriilor

care determină complexitatea cauzelor, fiind emise totodată hotărâri de colegiu în materia repartizării aleatorii a cauzelor pentru punerea în aplicare a Hotărârii nr. 609/2016. Ulterior, au fost emise proceduri de lucru, a fost efectuat un control, întocmindu-se un raport în acest sens, iar rezultatul a fost dezbătut în cadrul secției. Au fost implementate măsuri în urma modificării Ecris, iar la instanțele din circumscripție au fost luate măsuri subsecvente.

La Curtea de Apel Cluj, activitatea de repartizare a cauzelor și stabilirea punctelor de complexitate a constituit obiectul unor verificări în cadrul unui control tematic, ce a vizat și completarea câmpurilor aplicației Ecris cu date complete și corecte, obligatorii pentru determinarea exactă a gradului de complexitate al dosarelor. Controlul a avut ca interval perioada de la 1 ianuarie 2020 la zi și a vizat toate instanțele din circumscripție. În mod cu totul realist, acest control nu numai că a surprins multe dintre dificultățile efectuării operațiunii de completare a câmpurilor din Ecris, ci a și identificat inadvertențe la instanțele din circumscripție, fiind luate ulterior măsuri adecvate.

La Curtea de Apel Iași, a existat o preocupare constantă din partea conducerii curții nu numai în perioada de referință a controlului, ci încă din anul 2016, când a fost efectuat un control pe această temă, în urma căruia au fost implementate diferite măsuri. Această activitate a continuat și în anul 2018, prin continuarea procesului de monitorizare a algoritmului de calcul a complexității, fiind comunicate propuneri Grupului de lucru constituit la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii. Un control similar cu acest obiect a fost efectuat și de Tribunalul Iași la instanțele arondate.

La Curtea de Apel Timișoara, pe baza controlului dispus la curte și la tribunalele arondate, au fost create de specialiștii IT o serie de rapoarte în aplicația „Report Manager”, aceste rapoarte având legătură cu modificarea numărului volumelor, părților, obiectelor, verificându-se mai ușor modul de respectare a dispozițiilor legale.

La nivelul Secției penale a Tribunalului Bihor, există o procedură de lucru scrisă emisă de către președintele secției, care stabilește instrucțiuni privind modul de efectuare a unor operațiuni materiale în privința stabilirii complexității, continuând în acest mod aplicarea procedurilor scrise de la nivelul instanței și de la nivelul instanței superioare, Curtea de Apel Oradea, unde în anii anteriori au fost emise proceduri similare în această materie.

La Judecătoria Turda, a avut loc o ședință profesională cu grefierii din materie penală în care a fost discutată modalitatea de completare a câmpurilor ECRIS, raportat la modificările codului, prin Legea nr. 130/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, fiind întocmite minută și proces-verbal.

La Judecătoria Râmnicu Vâlcea, a fost implementată o aplicație informatică elaborată de către specialistul IT, având ca obiect sesizarea după o anumite perioadă de timp de la înregistrarea unui dosar a modificării complexității dosarelor, identificând modificările aduse volumelor sau părților.

La Judecătoria Medgidia, a fost emis, în anul 2021, un plan de învățământ profesional în vederea evitării erorilor constatate la înregistrarea dosarelor asociate în aplicația Ecris, pentru stabilirea unei proceduri complete și unitare a complexității dosarelor, după ce anterior a fost efectuat unui control cu același obiect.

Prin Decizia nr. 45/29.02.2016, Președintele Curții de Apel Suceava a decis efectuarea de verificări la toate instanțele din circumscripția Curții cu privire la modul în care se stabilesc și se introduc în sistemul ECRIS complexitățile dosarelor la înregistrarea acestora pe rolul instanțelor. Având în vedere raportul întocmit în urma acestor verificări vicepreședintele Curții de Apel Suceava a decis aprobarea procedurii operaționale în ceea ce privește evidențierea modului de înregistrare a dosarelor în aplicația Ecris din perspectiva implementării datelor care au impact asupra punctajului de complexitate a cauzelor în materie penală. O astfel de procedură apare ca fiind utilă, deoarece din verificări s-a constatat existența unor practici diferite chiar și la nivelul instanțelor judecătorești din raza aceleiași curți de apel. În concret, la nivelul Curții de Apel Bacău se stabilește numărul volumelor dosarului fără luarea în considerare a dosarelor asociate, în timp ce Tribunalul Neamț în considerarea numărului volumelor se au în vedere toate dosarele ce însoțesc sesizarea - inclusiv cele asociate.

Însă, în ceea ce privește efectuarea periodică a unor controale tematice referitoare la activitatea a grefierilor cu atribuții în înregistrarea dosarelor, astfel cum se stipulează în Hotărârea nr. 609 din 7 iunie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, majoritatea instanțelor au apreciat că nu s-a impus efectuarea unui astfel de control, întrucât în urma verificărilor repartizării aleatorii realizate periodic nu s-au constatat disfuncționalități.

b) Sub aspectul compartimentelor unde se desfășoară activitatea de înregistrare a cauzelor penale, practica este constantă, în sensul stabilirii responsabilității la nivelul registraturii instanțelor.

La nivelul majorității instanțelor, funcționează o singură registratură generală, dar sunt și instanțe care, din punct de vedere organizatoric, funcționează cu două registraturi (Tribunalul Brașov).

În concret, la majoritatea instanțelor, înregistrarea cauzelor penale și stabilirea obiectului, se realizează de către grefierul registraturii/arhivar și/sau de grefieri anume desemnați.

Înregistrarea și repartizarea aleatorie a dosarelor privind măsurile preventive, autorizarea perchezițiilor, măsurile de supraveghere tehnică și

cercetare, sunt operate în ECRIS de către grefierul de permanență planificat în ședința respectivă (Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Brașov).

Există și situații în care activitatea de înregistrare și repartizare este realizată, prin rotație, săptămânal, de către fiecare dintre grefierii repartizați la compartimentul registratură, fie ca regulă (Judecătoria Iași), fie ca soluție identificată pentru indisponibilitatea persoanelor anume desemnate (Tribunalul Bacău). La Judecătoria Sectorului 6, atât grefierii de la compartimentul registratură, cât și grefierii de ședință ai secției penale au fost desemnați cu atribuții de primire, înregistrare și repartizare a cauzelor penale.

Pentru componenta variabilă, grefierul de ședință este cel care procedează la evidențierea volumelor nou create pe parcursul procedurii, iar în unele situații, a părților/martorilor nou încuviințați de completul de judecată (Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Suceava).

În ceea ce privește persoana care desfășoară activitatea de îndrumare și supraveghere a activităților de primire, înregistrare în aplicația ECRIS și repartizare a cererilor în materie penală, în cazul majorității instanțelor, persoana desemnată cu atribuții de supraveghere este președintele secției penale, sau după caz vicepreședintele/președintele instanței.

2. Modalități de evidențiere a componentelor cu impact în stabilirea complexității dosarului penal:

a) *obiectul principal*. Este acea componentă fixă avută în vedere la stabilirea complexității unei cauze penale. Pentru acest indicator, instanțele sunt nevoite să introducă un singur obiect principal.

Ca practică majoritară, în cazul în care inculpatul este trimis în judecată pentru comiterea mai multor infracțiuni, se reține ca obiect principal cea care generează cea mai mare complexitate. Astfel în cazul concursului de infracțiuni se va reține doar una dintre acestea ca obiect principal, iar celelalte ca obiect secundar.

Sunt însă și instanțe (Tribunalul Gorj), care consideră că punctajele de complexitate sunt stabilite automat în funcție de obiectele dosarului (obiectul principal și secundar) astfel cum acestea sunt menționate în rechizitoriu.

S-a constatat din verificări, că în practică (dosar nr. 2275/189/2019 al Judecătoriei Bârlad) a existat o situație în care ca și obiect principal au fost menționate mai multe infracțiuni. Acest aspect însă a fost remediat în calea de atac la Curtea de Apel Iași, unde la înregistrarea dosarului s-a menționat o singură infracțiune ca și obiect principal.

Curtea de Apel Suceava prin procedura operațională adoptată în vederea stabilirii complexității cauzelor, a stabilit că în cazul schimbării încadrării juridice a faptei pentru care a fost trimis în judecată inculpatul, se va modifica în consecință obiectul principal sau după caz obiectul secundar, operațiune ce se va efectua de grefierul de ședință.

Cu toate acestea, având în vedere modul cum este stabilit obiectul principal al unei cauze penale prin Hotărârea 609 din 7 iunie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, acesta reprezintă componenta fixă care nu poate fi modificată pe parcursul procedurii, chiar dacă se dispune schimbarea încadrării juridice a faptei. Un alt argument în aceste sens este și aspectul că încadrarea juridică definitivă a unei fapte devine definitivă doar prin hotărârea finală.

În cazul căilor extraordinare de atac ale revizuirii și contestației în anulare, ca și obiect principal este inserat infracțiunea cu cea mai ridicată complexitate din hotărârea judecătorească a cărei retractare se solicită (dosar nr. 449/39/2022 al Curții de Apel Suceava).

b) obiectele secundare. Acestea reprezintă una dintre componentele variabile avute în vedere la stabilirea complexității în momentul înregistrării cauzei penale în sistem. În practică, în general, sunt date de celelalte infracțiuni pentru care este trimis în judecată inculpatul.

Din analiza modalității practice de înregistrare a cauzelor, s-au conturat unele situații în care a fost introdus obiectul principal fără a introduce infracțiunile ce constituiau obiecte secundare, (dosarul nr. 445/42/2014 al Curții de Apel Ploiești și dosarul nr. 668/64/2019 al Curții de Apel Brașov).

Anterior lunii martie 2023, pentru situația în care un inculpat a fost trimis în judecată pentru mai multe infracțiuni cu aceeași încadrare juridică, însă aplicația ECRIS nu permitea înregistrarea ca obiect secunda, dacă era înregistrată și ca obiect principal. Acest impediment a fost înlăturat prin adoptarea patch-ului v 4.5.1.65, care dă posibilitatea introducerii aceleiași infracțiuni atât ca obiect principal cât și ca obiect secundar.

Acțiunea civilă. Un alt obiect secundar în privința căruia Hotărârea nr. 609 din 7 iunie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii a stabilit că se impune stabilirea unui punctaj separat este latura civilă.

În practică însă modul în care instanțele au consemnat latura civilă a fost diferită.

Astfel, majoritatea instanțelor, în cazul dosarelor penale care aveau latură civilă care nu era disjunsă, nu au procedat la adăugarea unui obiect secundar cu denumirea latură civilă, întrucât acest obiect nu există ca atare în nomenclatorul ECRIS.

Pentru a se reuși însă evidențierea punctajului aferent laturii civile din cauzele penale, unele instanțe (Curtea de Apel Suceava) au recurs la varianta de a insera la obiecte secundare, obiectul „alte cereri privind judecata în fond” – cod 15. Punctajul alocat acestui cod fiind de 7 puncte complexitate, cel mai apropiat de complexitatea unică avută în vedere de Hotărârea nr. 609 din 7 iunie 2016 a Secției pentru Judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

O altă variantă adoptată (Curtea de Apel Constanța) a fost aceea prin care grefierul arhivar la rubrica „completare obiect dosar” face mențiunea „latura civilă”.

Prin implementarea patch-ului v 4.5.1.63, au fost oferite informații, de efectuare a unor demersuri pentru ca grefierii desemnați cu introducerea datelor în sistemul informatic, să aibă acces la obiectele din materie civilă, în vederea adăugării obiectului secundar cu o complexitate de 8 puncte, având în vedere gradul de complexitate prevăzut pentru o acțiune în răspundere delictuală.

Dacă însă, în procesul penal, s-a impus disjungerea acțiunii civile de acțiunea penală, înregistrarea separată a acțiunii civile, cu un număr nou de dosar, are ca obiect infracțiunea din dosarul de fond cu completarea mențiunii referitoare la disjungere (în rubrica completare obiect dosar uneori). Punctajul de complexitate însă a fost alocat în mod diferit, deoarece fie a fost alocat un punctaj fix, fie a fost alocat punctajul obiectului inițial plus/minus punctele alocate volumelor și părților din dosarul nou-format (de obicei, este un număr de complexitate mai mare deoarece, alături de volumele din dosarul de urmărire penală și din dosarul penal al instanței, este adăugat un volum care reprezintă începutul dosarului cu acțiunea civilă). În alte situații, a fost alocat direct punctajul cauzei de fond.

Așadar, a rezultat că acțiunea civilă fie nu a fost punctată, fie a fost punctată diferit, în funcție de cum era soluționată alăturat acțiunii penale sau de cum este disjunsă de aceasta.

În situațiile în care punctajul nu a fost acordat la fond, el nu va fi acordat nici în calea de atac, deoarece dosarul este preluat cu mențiunile referitoare la latura penală.

Se mai constată că nici după apariția noii variante patch v 4.4.1.66, latura civilă nu poate fi introdusă ca obiect secundar în aplicația ECRIS.

c) *numărul părților*. La această rubrică, trebuie menționate numărul acestora, respectiv, inculpatul sau partea civilă, (nu însă și numărul participanților). În cazul existenței mai multor adrese ce se referă la aceeași parte, se va bifa o altă rubrică, respectiv „adaugă adresă”, iar nu aceeași parte cu adrese diferite.

Punctajul de complexitate și aplicarea lui neunitară la acest factor sunt afectate de modalitatea diferită de abordare a înregistrării inițiale și a modificărilor ulterioare.

În urma verificărilor, s-a constatat că în mod greșit s-a trecut aceeași parte de mai multe ori, consemnându-se domiciliu diferite (dosarul nr. 345/64/2016 al Curții de Apel Brașov și dosarul nr. 950/84/2016/a1 al Curții de Apel Cluj în care un inculpat a fost trecut ca parte de 6 ori).

Totodată, s-au evidențiat și situații (dosar nr. 2550/208/2021 al Curții de Apel Timișoara) în care ca și parte a fost introdus Parchetul care a formulat calea de atac a apelului. În această manieră, la instanța de control judiciar a fost

majorat numărul de părți de la 3 la 4. Tot în această cauză s-a constatat că deși pe parcursul judecății în fond (Judecătoria Timișoara) a mai fost introdusă o parte, numărul acestora în sistemul Ecris a rămas același de la momentul înregistrării dosarului până la soluționarea cauzei în fond.

De asemenea Curtea de apel Alba Iulia constatând că asiguratorul - participant în proces-, a formulat apel având în vedere că nu i-a putut atribui calitatea de apelant deoarece aplicația nu permite, grefierul de ședință a procedat la inserarea acestuia la secțiunea Părți.

Există practica potrivit căreia dosarele în primă instanță (având ca obiect - plângeri formulate în baza art. 340 C. pr. pen.) se primesc la registratură fără a fi introdusă vreo parte în ECRIS, iar în aplicație se generează automat un număr de 2 părți și 1 volum (Curtea de apel Alba Iulia). De asemenea, în același gen de cauze, (Tribunalul Bihor), după primirea dosarelor de urmărire penală grefierul de ședință în baza rezoluției judecătorului de cameră preliminară, introduce în aplicația ECRIS, în completarea numărului de părți deja existent, dacă este cazul, părțile potrivit rezoluției judecătorului.

Pe de altă parte, sunt instanțe, care în dosarele având ca obiect art. 318 C. pr. pen. și în cauzele aflate în competența judecătorului de drepturi și libertăți, au practica de a introduce numărul corespunzător de părți din dosar, numărul dosarului de urmărire penală și numărul volumelor de urmărire penală (Judecătoria Târgu Jiu).

Au fost cauze în care partea responsabilă civilmente care a fost introdusă ulterior în cauză, nu a fost evidențiată prin completarea câmpului aferent pentru modificarea punctajului.

În plus, în unele cazuri, persoana vătămată este introdusă ca parte, pentru a putea fi activată bifa confidențial în situația sesizării instanței cu infracțiuni care impun acest regim, deși ea este doar participant în calitatea sa de subiect procesual principal în procesul penal,.

d) *numărul volumelor dosarului.* Din analiza cauzelor comunicate, au fost identificate situații în care volumele de urmărire penală au fost înregistrate atât la secțiunea informații generale (dosarul nr. 445/42/2014 al Curții de Apel Ploiești și dosarul nr. 91/64/2022 al Curții de Apel Brașov), cât și la secțiunea dosare componente. Procedându-se astfel, a fost modificată în mod artificial complexitatea cauzelor. În primul caz dosarul a avut la fond 357 puncte de complexitate, iar la instanța de control judiciar s-a stabilit corect o complexitate de 577 de puncte, iar în cel de al doilea caz, s-a stabilit la fond 22 de puncte de complexitate, în timp ce la Înalta Curte de Casație de Justiție a rezultat o complexitate de 615 puncte.

Aceeași situație în care dosarele componente au fost trecute la rubrica informații generale s-a mai constatat în dosarele nr. 327/64/2022 al Curții de Apel Brașov și nr. 313/35/2020 al Curții de Apel Oradea.

În cazul dosarului nr. 1883/102/2015* al Curții de Apel Târgu Mureș la rubrica dosare componente a fost individualizat fiecare din volumele dosarului de urmărire penală.

S-a mai constatat în urma verificărilor, o practică diferită sub aspectul inserării dosarelor asociate ca și dosare componente. Prin acest mod de a proceda, se majorează în mod evident numărul de volume al cauzelor cu consecința directă asupra stabilirii complexității.

Astfel, Tribunalul Neamț, include dosarele asociate la rubrica numărul de volume, în timp ce Curtea de Apel Bacău nu le evidențiază în același mod.

De asemenea, Curtea de Apel Suceava prin procedura operațională adoptată, a stabilit ca dosarele asociate să nu fie introduse ca și dosare componente ale dosarului de fond.

În cadrul Curții de Apel Timișoara, (dosar nr. 544/59/2022), ca și dosar component a fost indicat numai primul dosar asociat format aferent procedurii de cameră preliminară. Următoarele dosare asociate au fost înregistrate la secțiunea dosare asociate.

A fost identificată o situație în care în anumite dosare asociate privind anumite tipuri de cereri, cum sunt cele întemeiate pe dispozițiile art. 250/1 Cod procedură penală referitoare la verificarea periodică a măsurilor asigurătorii, sunt practici diferite în sensul că fie sunt preluate ca și dosare componente toate volumele dosarului de urmărire penală și al dosarului de fond (dosarul nr. 9987/3/2016/a39 al Curții de Apel Galați), fie doar volumele cu referire la care se efectuează verificarea (dosarul nr. 9987/3/2016/a49 al Curții de Apel Galați). În concret, deși în ambele dosare verificarea avea în vedere 6 părți, în primul dosar indicat au fost preluate, 288 de volume, iar în cel de al doilea numai 5 dosare.

În cazul anumitor dosare asociate, cum sunt cele întemeiate pe dispozițiile art. 250¹ din cod referitoare la verificarea periodică a măsurilor asigurătorii, sunt practici diferite în sensul că fie se creează un singur dosar asociat pentru toate persoanele care vizează această măsură, fie câte un dosar asociat pentru fiecare dintre persoanele vizate, punctajul aferent fiind diferit în raport de cele două modalități de înregistrare și soluționare. Astfel, complexitatea este influențată și de faptul că, la stabilirea numărului de volume al dosarului în care se soluționează acest tip de cauze, se au în vedere uneori toate dosarele care derivă din dosarul sursă.

Se mai evidențiază, din materialele analizate existența unor demersuri pentru a reglementa procedura de lucru în privința dosarelor asociate în materie penală, cu elemente care privesc și criteriile de complexitate (Tribunalul Iași, Tribunalul Bacău, Tribunalul Sibiu) sau a cauzelor trimise spre rejudecare (Tribunalul Brașov a stabilit procedura de urmat în cazul în care încheierea de cameră preliminară/hotărârea finală este desființată cu trimiterea cauzei spre rejudecare) sau a înregistrării și evidențierii numărului de volume ale dosarelor.

Prin inserarea dosarelor asociate formate pe parcursul cercetării ca și dosare componente, se majorează artificial numărul de volume al dosarului inițial și în mod implicit complexitatea cauzei. Având în vedere dispozițiile art. 98 alin. 3 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, conform căruia dosarele asociate sunt evidențiate în sistemul ECRIS ca dosare nou înregistrate, rezultă că aceste dosare sunt de sine stătătoare iar nu dosare componente ale unui alt dosar.

Astfel, la rubrica *dosare componente* trebuie să figureze doar cele provenite de la parchet sau alte instanțe, precum și cele conexe la dosarul de fond.

În cadrul altor instanțe (Tribunalul Militar București, dosar nr. 122/753/2021), la înregistrarea cauzei, în cazul numărului volumelor de urmărire penală au fost evidențiate un număr de 56 dosare conținând anexe, respectiv acte contabile. La înregistrarea cauzei în cale de atac, respectivele dosare nu au mai fost menționate ca și număr de volume, ceea ce a condus la diminuarea punctelor de complexitate de la 122 la instanța de fond la 39 la instanța superioară.

Într-o speță asemănătoare (dosarul nr. 1489/97/2023 al Tribunalului Hunedoara), complexitatea dosarului avută în vedere la repartizare (892) a fost modificată după repartizare (430). Aceasta deoarece, înainte de repartizare a fost completat în interfața "informații generale dosar", un număr de 485 volume (avându-se în vedere, pe lângă volumele dosarului de urmărire penală 228, și un număr de 233 volume anexă), iar după repartizare președintele de secție a apreciat că numărul anexelor nu se include în numărul total al volumelor, astfel că s-a procedat la modificarea numărului de volume introdus de la 485 la 228 volume urmărire penală, având în vedere că, diferența o reprezintă volumele anexă.

În situația în care, documentele transmise de unitatea de parchet sau transferate de la o altă instanță, constituie corpuri delictive sau mijloace materiale de probă, sunt aplicabile dispozițiile art. 94 alin. 14 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, potrivit căruia documentele și înscrisurile care nu pot fi atașate la dosar, precum și obiectele ce servesc ca mijloc de probă vor fi predate direct greșierului șef secție, respectiv greșierului-șef, cu respectarea dispozițiilor acestui regulament privind gestiunea corpurilor delictive.

O altă influență asupra aplicării corecte a factorului, cu diminuarea artificială a complexității, a fost dată de situațiile în care la instanța de control judiciar au fost preluate prin import datele cauzei de la instanța de fond și în acest fel nu au fost evidențiate volumele create în timpul judecării la fond a cauzei.

e) numărul martorilor și momentul procesual al citării acestora. Cu privire la acest factor, modalitatea de aplicare a criteriilor la completare în câmpul destinat din aplicația ECRIS a relevat o practică neunitară. Astfel se constată că

la unele instanțe, martorii sunt introduși de grefierul desemnat să participe la ședința de judecată, pe măsură ce martorii sunt încuviințați (Curtea de Apel Brașov), în timp ce la alte instanțe martorii propuși prin rechizitoriu sunt evidențiați în aplicația ECRIS la momentul înregistrării cauzei. Momentul introducerii datelor privind martorii este relevant deoarece în situația în care cauza este soluționată în procedura simplificată, aceștia nu mai sunt audiați.

f) *numărul căilor de atac declarate*. La acest criteriu, factorul de cuantificare nu a ridicat probleme semnificative dată fiind claritatea cerințelor și a modului de introducere în câmpul destinat din aplicația ECRIS. În situația în care toți inculpații declară apel, aceste apeluri se introduc obligatoriu. Erorile care au apărut sunt doar erori materiale de calcul și cu o incidență redusă. Ulterior apariției Patch-ului v4.5.1.63, sistemul informatic ECRIS, după introducerea numărului de căi de atac, generează automat punctajul la acest factor.

3. Studiu de caz

În cele ce urmează ne vom referi la un singur exemplu, pe care îl considerăm ca fiind edificator pentru situațiile în care factorii luați în considerare pentru stabilirea complexității au fost introduși în mod neunitar, fapt ce a condus la stabilirea complexității în mod diferit în raport de instanța unde a fost înregistrat dosarul.

Prin decizia penală 38/14 ianuarie 2021 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, au fost admise apelurile declarate împotriva sentinței penale nr. 46/5 martie 2020 pronunțată de Tribunalul Maramureș în dosarul nr. 950/84/2016 având ca obiect infracțiunea prev. de art.242 gestiunea frauduloasă cu circumstanțe deosebit de grave. S-a dispus printre altele trimiterea cauzei spre rejudecare instanței competente, respectiv Judecătoriei Zalău. La Curtea de Apel Cluj dosarul a avut o complexitate de 2393 puncte.

Rejudecarea laturii civile a dosarului nr. 950/84/2016 al Tribunalului Maramureș a fost înregistrată la 12.04.2021 sub nr. 1262/337/2021 pe rolul Judecătoriei Zalău. I s-a atribuit o complexitate de 2447 puncte în condițiile în care au fost înregistrate 7050 părți și 272 volume.

După declinarea cauzei în favoarea Tribunalului Maramureș, la această instanță dosarul i s-a atribuit 2449 puncte complexitate, fiind înregistrate 7050 părți și 273 volume.

După o nouă declinare la Tribunalul Sălaj, dosarul i-au fost atribuite 2450 puncte complexitate, fiind înregistrate același număr de părți și 274 volume.

Curtea de Apel Cluj, soluționând conflictul de competență a atribuit cauzei un număr de 1064 puncte, înregistrând același număr de părți și doar 5 volume.

În urma stabilirii competenței în favoarea Tribunalului Maramureș, aici dosarul i-a fost atribuită o complexitate de 2786 puncte, prin înregistrarea a 7053 părți și numai a 62 volume.

În calea de atac, Curtea de Apel Cluj a atribuit dosarului 10151 puncte, fiind înregistrate doar 1000 de părți și 43 de volume.

Urmare atribuirii acestei complexități, dosarul nu a putut fi repartizat aleatoriu deoarece sistemul ECRIS permite repartizarea dosarelor cu o complexitate de maxim 9999 puncte, motiv pentru care s-a dispus repartizarea ciclică.

Această cauză a fost descrisă în cuprinsul prezentului raport pentru a se observa consecințele completării neconforme a obiectelor ce au influență asupra complexității cauzelor, ajungând până la momentul la care repartizarea aleatorie ca dosarului a fost imposibil de realizat.

Astfel se observă că dosarului nr. 1262/337/2021 având ca obiect doar soluționarea acțiunii civile, fie ea și disjunctă de cea penală, nu trebuia să i se stabilească ca obiect principal infracțiunea ce a făcut obiectul acțiunii penale.

Obiectul principal al acestui dosar îl reprezintă acțiunea civilă care are o altă complexitate decât infracțiunea ce a format obiectul acțiunii penale.

Capitolul II – Concluzii

Cuantificarea complexității activității judiciare în cauzele penale este un proces pe cât de complex pe atât de necesar. Aceasta deoarece are o importanță deosebită în organizarea și în funcționarea sistemului judiciar, având influență asupra distribuirii resurselor umane și bugetare la nivelul întregului sistem judiciar, încadrării instanțelor cu judecători, alocării de personal auxiliar în cadrul instanței, repartizării ori suplimentării sarcinilor de serviciu, evaluării activității profesionale a judecătorilor, stabilirii indicatorilor de performanță ai instanțelor dar și din punct de vedere a echilibrării volumului de activitate în cadrul fiecărei instanțe.

Încărcătura pe fiecare judecător sau personal auxiliar se stabilește prin raportare atât la numărul dosarelor înregistrate, dar mai ales la gradul de complexitate al acestora.

Complexitatea cauzelor influențează repartizarea aleatorie a cauzelor în două rânduri. Inițial la momentul repartizării dosarului nou creat respectiv, iar dar și ulterior prin evidențierea complexității cumulată cu a celorlalte cauze aflate pe rol, când se influențează repartizarea pe complete a cauzelor nou înregistrate.

Stabilirea gradului de complexitate poate fi afectată direct de mai mulți factori, cum ar fi omisiunea completării unor rubrici esențiale sau completarea lor eronată, înregistrarea greșită a obiectului principal sau a celui secundar, părți, dosarele componente, dosare asociate, latura civilă, relaționarea cu alte dosare, numărul volumelor de instanță și de urmărire penală, numărul

martorilor sau numărul căilor de atac, precum și neactualizarea tuturor informațiilor pe parcursul soluționării cauzelor.

Unele instanțe de control judiciar constatând deficiențe în completarea informațiilor cu influență asupra complexității cauzelor, au remediat erorile observate.

Pe de altă parte, unele cereri, cum ar fi excepțiile de neconstituționalitate, cererile referitoare la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept sau sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare preliminară nu se pot cuantifica.

Unul dintre indicatorii care au influențat în multe cauze având același obiect și evident a generat puncte diferite de complexitate, a fost acel al menționării dosarelor asociate, a anexelor, la rubrica “dosare componente”. Acest aspect a dus la modificarea artificială a numărului volumelor.

Având în vedere că dosarele asociate sunt evidențiate în sistemul ECRIS ca dosare nou înregistrate, ele nu sunt dosare componente ale unui alt dosar, ci dosare de sine stătătoare. Astfel, la rubrica dosare componente trebuie să figureze doar cele provenite de la parchet sau alte instanțe, precum și cele conexe la dosarul de fond.

Atribuirea unei complexități eronate a fost determinată în unele cazuri prin luarea în considerare a numărului de dosare componente transmis electronic și nu al numărului fizic înaintat instanței.

Nu trebuie omis nici faptul că parametrul variabil din formula complexității depinde, în acest moment, de modul în care este organizată activitatea unei instanțe ori chiar a unui complet. Astfel, crearea unui dosar asociat nu are loc în mod unitar, ceea ce introduce un parametru variabil în mod nepermis într-o formula aplicabilă la nivel național.

În situația în care participanții la procesul penal au formulat căi de atac, unele instanțe de control judiciar i-au introdus ca și părți, un astfel de artificiu însă nu este necesar deoarece, prin implementarea patch-ului v 4.5.1.63, se ia în considerare la gradul de complexitate numărul căilor de atac declarate.

Deși s-a constatat că, în general, activitatea referitoare la stabilirea gradului de complexitate a cauzelor s-a desfășurat în mod corespunzător, nefiind constatate incidente de integritate au fost semnalate anumite deficiențe, care trebuie eliminate sau cel puțin să le fie reduse efectele negative, motiv pentru care formulăm următoarele *propuneri*.

Capitolul III – Propuneri

1. Adoptarea unor proceduri unitare la nivel național privind modul de completare în sistemul ECRIS atât a componentei fixe, dar în deosebi a celor variabile ce determină formula de calcul a complexității dosarelor;

2. Efectuarea periodică a unor controale tematice în ceea ce privește activitatea personalului desemnat cu atribuții în înregistrarea dosarelor și completarea câmpurilor ce au ce are influență asupra complexității cauzelor.

3. Instituirea de forme de pregătire profesională specifică pentru personalul cu atribuții de evidență/înregistrare/prelucrare a datelor în sistemul ECRIS, organizate la nivelul Școlii Naționale de Grefieri și instanțelor judecătorești;

4. Reevaluarea sistemului de stabilire a gradului de complexitate, prin prisma unor criterii unitare și standarde ușor de implementat și de verificat, pentru a fi oferite suficiente garanții că modul de calcul a încărcăturii punctelor de complexitate este același pentru toate instanțele indiferent de modul de organizare a activității acestora.

Inspectori judiciari,

.....

judecător .....

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO